

Missbruksvården

Nej till ändrat huvudmannaskap

Regeringen säger nej till Missbruksutredningens förslag att föra över hela ansvaret för missbruksvården till landstingen. I stället ska kommuner och landsting få ett lagstadgat krav att samarbeta.

Huvudmannaskapet för missbruks- och beroendevården ska även i fortsättningen vara delat mellan landsting och kommuner. Det fastslog barn- och äldreminister Maria Larsson (KD) när hon i förra veckan presenterade lagrådsremissen i frågan.

Att samla huvudmannaskapet hos landstingen var ett av huvudförslagen i Missbruksutredningen (SOU 2011:35), som överlämnades till regeringen av utredaren Gerhard Larsson i april 2011.

– Det förslaget går vi inte vidare med, säger Maria Larsson. Jag tror man kan komma åt problemen med samarbete, och vill införa en lagstadgad skyldighet för kommuner och landsting att komma överens om hur vården ska se ut.

Frågan om huvudmannaskapet splittrade remissinstanserna. Bland andra Lä-

karförbundet, Läkaresällskapet och Vårdförbundet var positiva till att låta landstingen ta över, medan bland andra det mäktiga SKL, Sveriges Kommuner och landsting, sade nej.

Maria Larsson medger att SKL:s motstånd hade betydelse för regeringens ställningstagande. Men även andra skäl spelade in, säger hon:

– Om man skulle ändra ansvarsfördelningen såg vi en risk för nya gränsdragningsproblem, till exempel mellan psykosocial behandling och socialt stöd.

Gerhard Larssons förslag om en skärpt vårdgaranti på 30 dagar får också nej av regeringen, med motiveringen att alla mottagningar redan i dag lever upp till detta krav – förutom mottagningar för läkemedelsassisterad behandling av opiatmissbrukare, där Maria Larsson medger att tillgängligheten är för dålig. Förslaget att integrera tvångslagarna LVM och LPT får också tummen ner, liksom förslaget om en separat missbrukslagstiftning.

Missbruksutredningen innehåller ett 70-tal olika förslag, och många av dem är inte sär-

skilt kontroversiella. Regeringen tillstyrker bland annat olika satsningar på kunskap och kompetens, och mer insatser mot läkemedelsberoende. Avsikten är att den nya ordningen ska träda i kraft den 1 juli i år.

Svante Pettersson, utredare på Läkarförbundet, betecknar regeringens besked i huvudmannafrågan som djupt olyckligt:

– Det var precis det här vi varnade för i vårt remissvar, säger han. Inom SKL finns det en läsning, eftersom denna organisation ska företräda både kommunernas och landstingens intressen. Det är olyckligt att man låter denna läsning innebära att ett viktigt samhällsområde inte kan moderniseras.

Går det inte att lösa med lokala överenskommelser?

– Nej, eftersom resurserna ligger fel. Landstingen kan inte göra ett större åtagande om de inte får mer pengar. I Gerhard Larssons förslag fanns en skatteväxling från kommuner till landsting som skulle ha klarat detta.

Miki Agerberg

Läs mer En längre version av artikeln finns på Läkartidningen.se

Kritik mot att journalloggar läggs ut på nätet

Invanorna i Landstinget i Uppsala län, som är först i landet med att kunna läsa sin egen journal på nätet, har hittills bara kunnat se namnen på dem som gjort anteckningar i journalen. Men inom kort kommer de att kunna se alla som varit inne i journalen, när även åtkomstloggarna blir tillgängliga.

– Det finns inget lagtvång att lägga ut åtkomstloggar på nätet, men det finns en stark politisk vilja i landstinget att underlätta för patienter att få tillgång till information, säger Petter Könberg, IT-direktör på landstinget.

Upplands allmänna läkarförening motsätter sig att åtkomstloggarna läggs ut, ef-

tersom man är orolig för att det ska leda till ökade risker för personalen. Anna Rask-Andersen, huvudskyddsombud, lyfter fram psykiatrin och akutsjukvården som särskilt utsatta.

– Hot och våld mot vårdpersonal är en realitet. Vi tycker att det är onödigt att utsätta personalen för ökade risker när efterfrågan är så liten.

På begäran av Anna Rask-Andersen har landstinget gjort en särskild riskbedömning av den del av journalprojektet som rör åtkomstloggarna. Den har dock inte fått de ansvariga att ändra inställning. Könberg menar att de personer som kan utgöra en fara för personalen redan i dag begär ut journaler

och loggar skriftligt, något man inte har några legala möjligheter att neka dem.

– Vi har inte bedömt att det är en sådan riskbild att vi inte ska pröva detta. Men naturligtvis värnar vi om vår personal och vi kommer att hålla örat mot marken för att se att det inte föranleder några bekymmer. Annars måste vi omvärdera situationen.

Anna Rask-Andersen är inte nöjd med beskedet – hon har därför med stöd av arbetsmiljölagens paragraf 6:6a begärt att Arbetsmiljöverket genomför en inspektion.

Michael Lövtrup

Läs mer En längre version av artikeln finns på Läkartidningen.se

Läs mer Nedanstående texter, liksom fler artiklar, finns i sin helhet på Läkartidningen.se

Karolinskas sektion vill gå ur Stockholms läkarförening

Solbritt Lonne Rahm är återvald som ordförande i Karolinska universitetssjukhusets läkarförening. På årsmötet framkom en kraftfull önskan om att bilda en egen, ny lokalförening. Hon säger att mötets val av både styrelseledamöter och ordförande var oväntat för såväl valberedningen som henne själv, men att hon godtog uppdraget utifrån en stark önskan från årsmötets deltagare.

– Det är gruppens starka vilja och önskan att jag ska undersöka möjligheten att kliva ur Stockholm och bilda en egen lokalförening för att driva frågor som rör universitetsläkare, som forskning och utbildning, säger Solbritt Lonne Rahm. **SG**

Förslag till ny patientlag

Som sista land i Norden föreslås nu Sverige införa en samlad patentlagstiftning. Den 31 januari lämnade utredningen sitt betänkande (SOU 2013:2) om en patientlag till socialministern.

Syftet med den nya patientlagen är att stärka och tydliggöra patientens ställning och möjlighet till inflytande i hälso- och sjukvården, att främja integritet, delaktighet och självbestämmande. Lagförslaget innehåller bestämmelser om bland annat information, samtycke, valfrihet, förnyad bedömning och barns inflytande över sin vård.

Lagförslaget ska nu ut på remiss. Den 1 januari 2015 är det tänkt att den nya patientlagen ska träda i kraft. **SG**

Läkarkåren blir äldre

Socialstyrelsens årliga rapport över tillgången på personal inom hälso- och sjukvården visar att läkarkåren blir allt äldre. I dag är var tredje läkare över 55 år, och av de yrkesverksamma läkarna är 9 procent över 65 år. Samtidigt sker en viss ökning också i den yngsta åldersklassen. På femton år har andelen läkare under 35 år ökat från 15 till 20 procent.

Tillgången på läkare ökar generellt; i relation till befolkningen fanns det 10 procent fler läkare 2010 än 2005, och läkare är den personalgrupp i vården som ökar mest. Ändå rapporterar landstinget att efterfrågan på läkare är högre än tillgången, särskilt när det gäller specialistläkare. **ML**